

**ÖZENİLEN GÜNEY KORE MODELİ
VE
TÜRKİYE'DE KADINLAR**

TÜSTAV

İKD DİŞ BÜROSU YAYINI

Elinizdeki bu broşür,
TKD Dis Bürosu'nun yayınladığı ikinci
brosür olmaktadır.

Çesitli düzeylerde zaman zaman sözü
edilen Güney Kore Modeli'nin, özellikle
kadınlar açısından taşıdığı tehlile
keleri dile getirmek istedik.

Kadın 10 yılının bitiminde, kadınla
rin içinde bulunduğu tüm olumsuzluk-
lara karşın Evrenler, Özallar sorun-
ların çözümü yendiinde adımlar atmıyorum-
lar. Tüm uygulamalar ve gelecek için
tasarımlar kadınların sorunlarını da-
ha da ağırlaştıracak nitelikte..

Ne Güney Koreli kadınlar nede Türkiye-
li kadınlar sürgetsin bu ažır duruma
boyun eğmeyecekler. Dünya çapında bu-
nur binlerce kırneği var.

TUSTAV

Mart 1985

ÖZENİLEN GÜNEY KORE MODELİ ve TÜRKİYE'de KADINLAR

Ekonominin tüm gşstergeleri durmadan kırmızı ışık veriyor. Özal hükümeti tüm vaadlerine rağmen ekonomiye "kçseyi döndürte"medi. Geçen yılın sonbahar aylarında Özal şaşkırtıcı açıklamalarına bir yenisini ekledi. Başbakan ekonomiyi kalkındıracak modeli söyle anlatıyordu: "Türkiye'de küçük el işleri yaygındır. Biz bunlara imkan vereceğiz. Küçük el işlerinin; halicilik, sepetçilik gibi organizasyonu yapılacak, bunlara pazar sağlanacak. Böylelikle çok geniş bir kesim refaha kavuşacak."

Özal'in bu "Türkiye'yi kalkındırma planı" (!) yan daslarınca doğru gösterilmek için sık sık bazı ülkelerin böylesi bir modelle nasıl yolaldıklarına iliskin örnekler veriliyor. Güney Kore, Taiwan ve benzeri ülkelerde elde edilen başarılar (!) ballandırıra ballandırıa anlatılıyor. Nedir bu birçok ülkeye reçete gibi sunulan model? Neden emperyalizm bu modeli böylesine destekliyor? Türkiye halkına ve özellikle kadınlara ne getirecek vede neleri götürücek?

BU MODEL "SON MODEL" DEĞİL

Söz konusu modelde, çok uluslu tekeller gelişmekte olan ülkelere yaptıkları yatırımlarda tekstil, gıda, elektronik gibi hafif sanayi alanlarını tercih ediyorlar. Bu alanlara destek veriyorlar. Bu ülkelerde ortak yanlardan biri, ağır sanayinin olmaması. Emperyalizmin desteklediği bu alanlarda emek yoğun bir üretim yapılıyor. Ekonomi çok yönlü bir bağımlılık içinde ve olağanüstü bir işgücü s̄cmürüsü söz konusu. Teknolojik yenilikler uygulanmıyor. İnsan emeğinin yaygın bir biçimde kullanıldığı geri, basit bir sanayi yaygınlaştırılıyor. Böymesi gelişmekte olan ülkelerde 1967 yılında ihracatta emek yoğun

malların oranı % 37 iken, 1980'de bu oran % 42'ye yükseliş bulunuyor.

Bu modelde yoğun emek kadınlardan ve çocuklardan sağlanıyor. Sanayiin hemen her dalında vasıfsız kadın emeği ve çocuk emeği tercih ediliyor. Bunun en başta gelen nedeni, kadın ve çocuk emeğinin ucuz olması. Uzun iş saatleri, yoğun emeğe dayalı bir üretim biçimi, ağır bir sömürü ve emperyalizme çok yönelik bağımlılık.. Elbette bu model "son model" değil. 20.yüzyılın bitimine yakın tarihin eski sayfalarını hatırlatıyor.

Yukarda kaba hatlarıyla anlatlığımız model ülkemizde "Güney Kore Modeli" diye anılıyor. Bu model, 24 Ocak 1980'den sonra Özal'in, 12 Eylül 1980'den sonra da cuntacı generallerin övgülerini kazandı. Hatta destansı bir nitelik kazandırılarak modelin adına "Güney Kore Mucizesi" dendi.

Mucizelerin yerini teknolojik ve bilimsel gelişmelerin aldığı zamanımızda neden Güney Kore'de uygulanan sefalet modeline mucize deniyordu?

GÜNEY KORE'deki MUCİZE

Kore uzun yıllar komşusu Japonya'nın egemenliği altında yaşadı. Bu ülkede yetisen piniç, çıkarılan altın, bakır, demir cevheri gibi madenler ve Koreli işçilerin işgüçleri oluk oluk Japonya'ya aktı. 1953 yılında sona eren iç savastan sonra ülke ikiye bölündü ve Güney Kore'de AED'nin dolaylı egemenliği başladı.

ABD savastan çıkmış, bölünmüş Güney Kore'ye bir "kurtuluş reçetesи" dayattı. Elbette böyle reçeteler normal demokratik hükümetler, halkın çıkarlarını istemelerini gözönüne alan yönetimler tarafından sürdürülemezdi. Baskiya, zorbalığa, asker postallarına ve süngülerine ihtiyaç vardı. Nitekim öyle de oldu. 1953 yılından itibaren diktatörlükler, çok kısa aralıkların dışında, kara bulutlar gibi birbirini izledi.

ABD Güney Kore'yi Japonya ile işbirliğine zorluyordu. Çünkü o bölgede ABD'nin askeri güç olarak varlığını duyurabilmesi Japonya'nın yardımıyla gerçeklesebilirdi. Oysa, uzun yıllar Japonya sömürgeciliği altında yaşayan Kore halkı buna karşıydı. Diğer vandan ABD, Güney Kore'nin harap ekonomisinin düzeltilmesinin yükünü tek başına yüklenmek de istemiyordu.

Güney Kore'de 1961 yılından bu yana izlenen kalkınma planı, herseyden önce ülkenin sahib olduğu işgücünün sömürgüsüne dayanıyor. Bu sömürüde kadın ve çocuk emeği bas yeri tutuyor. Özellikle kadın emeği artan bir biçimde sanayie akiyor ve ucuz olduğu için de tercih sırasında başta geliyor.

Reçetenin nimetleri

1953 yılında biten üç yıllık savaştan sonra Güney Kore'nin durumu haranti. Alt yanı yıkılmış, ekonomi parçalanmıştı. Ekonomisinin Japon sömürgüsü altındaki çarkık gelişimi, ülkenin ikiye bölünmesiyle daha da arttı. Ülkede ağır sanayi yoktu ve geçmişte ülkenin hafif sanayi Japonya için bir yan sanayi oluşturmuştu. Ülke kendi iç pazarına sahip değildi. Savaştan sonra gelen ABD desteği ise şartlıydı:

- a) İhracata yinelik emek yoğun sanayi sürdürilecek, tekstil ihracatına ağırlık verilecek,
- b) yabancı sermayeye tanınan ayrıcalıklar artırılacak, vb...

Bu koşullar ülkeyi ABD sermayesine tam bağımlı hale getirdi. Orta kesimler giderek yüksellişti. Hızla tırmanan enflasyon, giderek artan işsizlik, durmayan fiyatlar Güney Kore halkın yaşam düzeyini sürekli düşürdü. Düşük tutulan ücretler nedeniyle satın alma gücü de giderek düştü. Bu üretimin artmasıyla tüketimin azalması arasında keskinlesen gelişmeye yol açtı. İç pazar çok yetersiz ve çarpık geldi.

Bir yandan da, yabancı sermayenin tamamen yerlestiği, olağanüstü kârların elde edildiği "Serbest Sanayi Bölgeleri" oluşturuldu. Bunca elverişli koşullarda yabancı sermaye Güney Kore'ye akmaya başladı. Bunun tek nedeni, ülkenin her türlü kaynağının israf edilerek sağlanan düşük maliyet değildi. Yabancı sermaye Güney Kore'de durumunu riskli görmüyordu. Ülkede istikrar (!) vardı.

Istikrarın Güney Kore halkına getirdikleri

Güney Kore'de asgari ücret uygulaması yoktur. 1977 yılı verilerine göre, işçilerin % 77.7'si asgari geçim düzeyinin altında bir gelire sahiptir. Bu düzey Serbest Sanayi Bölgeleri'nde daha da düşüktür. Ülkede bir Çalışma Bakanlığı yoktur. İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir Çalışma Dairesi çalışma hayatıyla ilgilenir. Diktatörlük yasalarında grev yasağı baş yeri almış durumdadır. Sanayide iş kazalarına karşı koruyu önlemler yoktur. 1977 yılında sanayide gerçek çalışma süresi haftada 60 saat olarak belirlenmiştir. 1969 yılında 34 bin iş kazasında 454 işçi yaşamını yitirmiştir. 1970 yılından sonra da iş kazaları her yıl % 9.8 oranında arttı.

Sanayi artıkları çevreyi alabildiğine kirletmeyecektir. Bunun için herhangi bir önlem yada yasak yoktur. Denize dökülen sanayi artıkları, balıkları öldürmeye baslamış ve halkın temel gıda maddeleri olan yosun ve istiridye yatakları zehirlenmiştir. Seul'ün içme suyunu sağlayan Han Irmağındaki kirlenme oranı saçılık sınırını % 400 ile % 800 arasında değişen ölçüde aşmış bulunmaktadır.

Azgelmiş, ilkel tarım ise köyü hızlandırıyor ve ucuz işgeli kaynağı olmaya devam ediyor. Ülkede tarım üretimi siderek düşmektedir, düşük ücretler nedeniyle tüketim en alt düzeyde iken, temel besin maddelerinin fiyatları son hızla artmaktadır. 1978 yılında fiyatların artış hızı % 55 olmuştur.

Bu süreç, hem iç pazarın gelişmesini hem tarım üretimi hem de sosyal hizmetler alanını çok olumsuz biçimde etkilemektedir. Devlet bütçelerinde sağlık, konut, eğitim için ayrılan fonlar çok yetersizdir. Ayrıca halkın çoğunluğunun gelirin çok düşük olması da sınırlı devlet hizmetlerinden bile yararlanamamalarına neden olmaktadır.

Halkın sağlığı tüm bu olumsuz koşullardan derinden etkilenmektedir. 1974 yılında ilkede 103 bin veremli bulunmaktaydı. Ayrıca 1.2 milyon kişinin cinsel hastalıkları vardı. Bu hastalık özellikle kadınlar arasında yaygınlaşmıştır. Yine, aynı yıl 100 bin den fazla kanserli santanmıştı. Aradan geçen 10 yılı aşkın bir süreye rağmen bu hastalıklarda bir artış eğilimi egemendir.

Ülkenin istikrarı olağanüstü hal yasalarıyla korunmaktadır. Konuşma özgürlüğü kısıtlıdır, anayasayı ve hukümeti eleştirmek yasaktır. Devlet başkanının olağanüstü hakları vardır. "Kuzeyden gelebilecek bir tehlikeye" karşı halk sürekli olarak uyanık tutulmaya çalışılmaktadır. Bu askeri diktatörlüğün en önemli silahıdır. Tüm bu altüst oluş, "Kore tipi demokrasi", "Güney Kore Mucizesi" gibi çirkinmiş kavramlarla Güney Kore halkından ve dünya kamuoyundan gizlenmeye çalışılmaktadır.

Gizlenemeyen iflas

Güney Kore uymulanan bu ekonomi ve politikanın sonucunda;

- 1983 yılında dış borçları 41 milyar dolara çırakarak dünyanın en borçlu 4 ülkesinden biri haline gelmiştir.
- dış bağımlılık ve gelir dağılımindaki eşitsizlik artmıştır. İşçi yâbancı çıkarlar uğruna alabileceğine sömürürken, yerel kaynaklar yok olma noktasına gelmiştir,
- köyden kente gög artmış, halkın en temel ihtiyaçları bile karşılanamaz olmuştur,
- artan çevre kirliliği deniz ürünlerinin ve bitkilerinin ölümünden de öte halkın sağlığını doğrudan

- tehdit etmektedir,
- ahlak ve moral değerler alabildiğine düşmüştür, ülkede hırsızlık, cinayet, fuhuş hızla yükselmüştür. Nerdeyse hergün yeni bir genelev açılacak duruma gelinmiştir,
- ülkede baskı, rüşvet, yolsuzluk skandalları en sık rastlanan olaylar haline gelmiştir,
- ucuz kadın ve çocuk emeği tercih edilen emektir ve hiç bir güvencesi yoktur. Kadınlar süt izni, doğum, doğum sonrası çocuk bakımı için ücretli izin, işyerlerinde kres gibi analığı toplumsal işlev olarak gören, güvence altına alan hiç bir haka sahip değildir. VE elbette esit değerdeki işe esit ücret uygulaması söz konusu bile değildir.

İŞTF GERÇEK GÜNEY KORE MUCİZESİ budur !

SON SÖZ İLBİTTİF SÖYLENECEK

Devlet başkanına tanınan olağanüstü yetkilere ve yasaarca güvence altına alınmış diktatörlük yönetimi-ne karşı, gerek parlamentoda gereçse parlamento dışında giderek yükselen bir muhalefet olmaktadır.

Bu muhalefet halkın bütün kesimlerini içine almaktadır. İşçiler, öğrenciler, aydınlar ve Hristiyan dindarlar bu muhalefetin çögünüğını oluşturmaktadırlar. Ülkede bulunan ABD üslerine, bu üslerdeki atom roketlerine tenki artmaktadır.

Yükselen her tenki acımasız bir biçimde bastırılmak istenmektedir. Neki baskı yasaları ve insanlık dışı yöntemler protestoların öünü kesmemektedir.

Yiğinların çıkarlarına ters düşen, onları tüm temel hak ve özgürlüklerinden yoksun kılan "Güney Kore Modeli"ne zor, zahmetli bir yoldan da olsa yiğinlar elbette son sözlerini söyleyeceklerdir.

BU MODEL TÜRKİYE'de UYGULANABILİF Mİ ?

IMF'nin buyruklarına dayanılarak Ülke ekonomisini kurtarma adına uygulamaya konan 24 Ocak 1980 kararlarının üzerinden beş yıl geçti. Bir çok yayın organında geçen beş yılın değerlendirilmesi yavıldı. Kimse bu dönemde "olumludur" dedemi. Kimse "tamam Ülke ekonomisi bu kararlar sayesinde kalkınma yoluna girmiştir" dedemi.

İzlenen 24 Ocak politikasının sonuçları ekonomik çöküşe doğru gidildiğini gösteriyor:

- Devlet İstatistik Enstitüsü'nün rakamlarına göre son beş yıl içinde ortalama büyümeye hızı % 3,3 olmuştur. Bu, Türkiye'nin 1950'lerden bu yana gerçekleştirdiği en düşük büyümeye hızıdır.
- Son beş yılda fiyatlar 8 mislinden fazla artmış, yıllık ortalama enflasyon hızı % 52 olmuştur.
- Dış ticaret açığı büyümüştür.
- Yüksek faiz politikasına rağmen iç tasarrufların ulusal gelire oranı düşmüştür.
- Vergi gelirleri düşmüştür, bu durum bütçe açıklarının büyümemesinde etkili olurken kamu hizmetlerini ve alt yatırımları aksatmıştır.
- Gelir dağılımı zengin ailelerin lehine değişmiştir.

Göründüğü gibi durum vahim! Milyonlarca ücretli, aylıklı aile açlık sınırına doğru hızla gidiyor. Milyonlarca köylünün durumu ise aynı. Ele geçen paranın her geçen gün daha azalması ciddi beslenme yetersizliklerine, yaygın hastalıkların ortaya çıkmasına neden oluyor.

Devlet hizmetlerine ayrılan fonlar ise giderek azaliyor. Bunun yanısıra düşen gelirlerinden dolayı milyonlarca işçi ve emekçi ailesi bu hizmetlerden yararlanma olanağına da sahip değiller.

Yatırımların durma noktasına gelmesi ve varolan işyerlerinin kanasitelerinin altında çalışmak zorunda kalmalarından dolayı işsizlik çığı gibi büyüyor.

Güstermelik işçi çıkartma yasağının da kalkmasından sonra patronlar işçi çıkartmaya daha hız verdiler.

Bu durum böyleyken Ülkenin başbakanı, "küçük el sanatlarının canlandırılması ile ülke ekonomisine hız verilecek" diyor.

Güney Kore Mucizesi'ne Türkiye'de gerek yok!

İçinde bulunan duruma bakıldığıında, milyonlarca işçinin, emekçinin, kıylinin nasıl yaşamalarını sürdürdüğünü zaten bir mucize! Yapılan hesaplara göre gerçek ücretler o kadar düşmüştür ki, bu Güney Kore düzeyinin bile altındadır.

Kadınların iş bulma olanağı gittikçe azalmaktadır. İsten atılmaların hız kazandığı su sıralarda en fazla atılan işçi tekstil iskolundan, yani kadınların çok yaygın olarak çalışıkları iskolu.. Bunun yanısıra tarımda çalışan milyonlarca kadın, taban fiyatlarının düşük tutulması ve ödenmemesi sonucunda daha da zor durumda kalıyorlar. Zatem bu kadınların büyük bir kısmı ücret almadan "aile-isi" görüyorlar. Ailenin düşen gelirinin yükü daha fazla kadının sırtına biniyor.

Yapılan tonlu sözleşmelerde ücretler fiyatların çok altında kaldığı gibi kadınların ücretleri daha da düşüyor.

18 yaşın altındaki delikanlılar ve genç kızlar olağanüstü ağır iskosullarında çalışıyorlar. Özellikle küçük atelyelerde iş güvenliğinden yoksun olarak çalıştırılan bu gençler ve çocuklar adeta açlık ücreti alıyorlar. 12-14 yaş arasındaki 1.5 milyon çocuk çalışmamak zorundadır. Bu sayı 12-14 yaş grubundaki toplam çocukların % 40'ını oluşturmaktadır. Türkiye'de 15 yaşının altında her 100 çocuktan 7'si çalışmaktadır. 12-14 yaş arasında 100 bin çocuk sanayi iskolunda çalıştırılmaktadır.

Türkiye iş kazalarında baş sıraları alan bir Ülkedir. Her gün yaklaşık 500 iş kazası olmakta ve bu kazalarda 4 kişi hayatını kaybetmektedir. 1983 yılında toplam 55.866 işkazası olmuştur.

Diğer yandan 24 Ocak kararlarının yürürlüğe konmasından hir kaçı ay sonra, "ülke içinde yonetim değişmiş, ordı erkeğin sahibi olmuştur. Siyasi zoruya, baskıyla halkınize temel hak ve özgürlüklerden yoksun bir yaşam dayatılmıştır. Türkiye ABD'nin güvenilir kapaklı olma yoluna girmiş ve bu yolde ilerlemektedir.

Kadınlar bu yönünden de ağır koşullar altındadır. Sadece demokrasi istedikleri için, sadece kadınların durumlarının düzeltilmesini istedikleri için binlerce kadın işkenceden geçirilmiştir. Ağır hapis cezalarına çarptırılmışlardır.

Ekonomik ve politik yaşamın tüm olumsuzlukları kendini sosyal yaşamda da göstermektedir. Daha önce önjü kesilmiş bulunan verem ve sitma gibi selgin hastalıklar yeniden, hem de büyük boyutlarda ortaya çıkmıştır. Ahlaksal bir çöküntü ciddi olarak kendini göstermektedir. Önteden önce binlerle ifade edilen fuhuş yapan kadın sayısı bugün 200 bini aşmış durumdadır. Doğrudan güvenlik güçleri makamlarından yapılan açıklamalara göre fuhuşun % 80'ni ekonomik nedene dayanmaktadır.

İste, seba hatlarıyla baktığımızda bile Güney Kore ile Türkiye arasında nek de bir fark olmadığını görmek hemen mümkün. Güney Kore Mucizesi Türkiye'de hangi mucizevi gelişmeyi sağlayabilir?

Elbette ülkenin kurtuluşu fasist yönetimin ithal ettiği ne iddii helli reçetelerle olmayacağındır. Mucizevi modellere karşın gerçekçi modeller mevcuttur. Bu modelleri yişinlerin savasımı yasama geçirecektir. Yişinlerin savasımında ise kadınların önemli bir rolü vardır.

Kadınlar kendilerinin ve çocukların emeklerinin alâhildiğine sömürildüğü, hiç bir toplumsal gelişime sağlanmayan modelleri istemiyorlar.

Kadınlar;

- Ücret artışlarının ve taban fiyatlarının fiyat artılarını karşılamasını,
- istenatılelerin durdurulmasını,
- yeni iş yerlerinin açılmasını,
- devlet hizmetlerinin güçlendirilmesini, geniş halk kesimlerinin bu hizmetlerden kolaylıkla yararlanırmasını,
- çalışıkları işlerde eşit işe eşit ücret almayı,
- çalışma hayatında erkek arkadaşlarıyla eşit koşullarda çalışmayı,
- ana olduklarından dolayı karşılaştıkları zorlukların analisinin toplumsal bir işlev sayılmasıyla birlikte, bununla ilgili uygulamaların biran önce başlatılmasını istiyordar.

KADINLAR İŞ, EKMEK, BARIŞ ve ÖZGÜRLÜĞÜN VAROLDUĞU BİF TOPLUJUDA GELECEK KUŞAKLARI GÜVENLE YETİŞTİRMEK İSTİYORLAR.

Eğer mucizeden bahsedebeksek, esil mucize, yiğinların fasizme karşı savasını kazandığında, ulusal demokratik güçlerin erki ele geçirdiğinde, ekonomik bağımlılığa, işsizliğe ve pahalılığa karşı halk yararına bir ulusal ekonominin kurulması yoluna girdiğiinde kendini müsterecektir.

